

Oslo, 2. november 2025

Sex og samfunns innspill til Prop. 1 S (2025-2026) Statsbudsjettet 2026 (kapitler fordelt justiskomiteen)

Sex og samfunn takker for mulighet til å gi innspill til Prop. 1 S (2025-2026) Statsbudsjettet 2026 (kapitler fordelt til justiskomiteen).

Om Sex og samfunn

Sex og samfunn er Norges største fagsenter for seksuell og reproduktiv helse og rettigheter. Vi har i over 50 år jobbet for økt kunnskap, kompetanse og tilgjengelige tjenester på feltet. Vi driver klinisk og pedagogisk virksomhet, samt faglig utvikling og politisk påvirkningsarbeid. Den kliniske delen av arbeidet vårt inkluderer blant annet Norges største klinikk for seksuell helse.

I 2024 var vi i kontakt med om lag 40 000 unge gjennom vår poliklinikk, vår chat-tjeneste og seksualitetsundervisningen vi holder for 9. trinn i Oslo. I tillegg holder vi kurs og undervisning for helsepersonell og studenter innen helsefag over hele landet.

Vårt innspill

Sex og samfunn ønsker å gi innspill til Kap. 440 Politiet, og vi ønsker å fremheve viktigheten av å følge opp samtykkeloven vedtatt av Stortinget i juni 2025. Til tross for at det foreslås en markant økning av grunnfinansieringen av politiet kan vi dessverre ikke se at denne økningen inneholder noen satsing på bekjempelse av voldtekt eller seksuelle overgrep, og heller ikke på implementering av samtykkeloven. Dette gjør oss bekymret for om loven vil føre til reell endring.

Konsekvenser av voldtekt og seksuelle overgrep

Voldtekt og seksuelle overgrep har store helsemessige konsekvenser. Vi møter ofte pasienter med ulik smerteproblematikk, og vi vet at vulvalidelser kan komme av traumatiske hendelser. Vi møter også ofte pasienter med relasjonelle utfordringer som følge av voldtekt eller seksuelle overgrep. De har vanskeligheter med å knytte seg til noen, fordi de er redde for å bli utsatt på nytt.

Å ha blitt utsatt for et overgrep kan ha langsiktige konsekvenser, både for seksuell helse, men også for psykisk og somatisk helse.

Det kan også være vanskelig å forstå at en har blitt utsatt for et overgrep fordi kroppen vår ikke alltid gjør det vi vil. Personer utsatt for overgrep kan bli våt eller få ereksjon, og en kan få orgasme. De som opplever dette kjenner ofte på en ekstra skam og til og med skyld. Dette er noe vi ofte ser hos våre pasienter, og det bidrar til enda mer stigmatisering og det kan gjøre det vanskeligere å snakke om hva som har skjedd, og vanskeligere å søke hjelp.

I konsultasjoner avdekker vi også situasjoner der pasienten kanskje innser at en hendelse ikke var ønsket fra den andre parten. Dette kan også gi store konsekvenser for den det gjelder. Vi tror de fleste av oss ikke vil utsette noen for et overgrep, men noen ganger viser det seg at det var det som skjedde.

Forebyggende arbeid

Til tross for at det er bred politisk konsensus om viktigheten av forebyggende arbeid i kampen mot voldtekt og seksuelle overgrep, er det ingen satsing på dette i forslag til statsbudsjett 2026.

Sex og samfunn mener det viktigste forebyggende tiltaket er å styrke seksualitetsundervisningen i skolen. Seksualitetsundervisning er forebyggende, holdningsskapende og helsefremmende – og bidrar til å gjøre barn og unge trygge, blant annet ved å reflektere over egne og andres grenser og viktigheten av kommunikasjon – som er helt avgjørende for gode relasjoner.

Sex og samfunn holder seksualitetsundervisning for alle elever ved 9. trinn i Oslo kommune, om lag 7 000 elever hvert år. Vi har snakket om samtykke med elever og unge vi møter lenge før loven ble vedtatt og trådte i kraft, og vi opplever at selv om prinsippet om samtykke er enkelt, er det ikke like enkelt i praksis. Det trengs økt kompetanse hos undervisere slik at barn og unge kan bli trygge i møte med andre.

Vi ser frem til å utdype våre synspunkter i møte med komiteen.